

Sajtószemle

2009. 4. hét

Lépnek az erőfölénnyel való visszaélés ellen

Az erőfölénnyel való visszaélések súlyosan sérthetik a fogyasztókat. A Gazdasági Versenyhivatal tavaly ugyan nem állapított meg erőfölénnyel való visszaélést, így bírságot sem szabott ki, de vizsgált ilyen ügyeket. A legfontosabbak kötelezettségvállalással zárultak, mivel a versenyhatóság megítélése szerint ezzel a módszerrel jobban jártak a fogyasztók, mint a központi költségvetésbe befolyó bírsággal. A Tesco például a versenyhatóság közbenjárására kénytelen volt átalakítani beszállítói szerződéseit. Az erőfölényes ügyek egyik fajtája - mint azt az Európai Bizottság nemrég alkotott útmutatójában kifejti - a kiszorítás. Ilyenkor az erőfölényes pozícióban lévő vállalkozás meggátolja a versenytársak terjeszkedését vagy piacra lépését, megvonva ezáltal a fogyasztóktól a választás lehetőségét, valamint a fejlettebb termékekhez és/vagy az alacsonyabb árakhoz való hozzájutás lehetőségét. Tóth Tihamér, a GVH versenytanácsának elnöke elmondta: az útmutató egy hosszú folyamat része és vélhetőleg nem annak végállomása, amelynek során a versenyhatóságok a széles körű konszenzussal alátámasztott újabb közgazdasági ismereteket beépítik a munkájukba. Mivel eljárásindítási prioritásokról szól, ennyiben nem köti a hazai jogalkalmazót: a GVH-nak adott körülmények között lehetnek más ügyindítási prioritásai. *(Világgazdaság 2.o.)*

Panaszkodjon másokkal!

Nem volt szívbajos a portugál telefontársaság és hárommillió ügyfelének „számlanyitási díjat” számlázott ki. De ráfázott: fogyasztók egy csoportja pert indított, a bíróság jogtalannak ítélte a díjat, a céget pedig hetvenmillió eurós kártérítésre kötelezte. Így kell ezt - mondja az Európai Bizottság, amely szerint az EU-polgárok háromnegyede szívesebben megvédené a jogait, ha más fogyasztókkal együtt indulhatna harcba. Ezt tették egy holland bank kliensei is, akikre úgy szóztak rá egy pénzügyi terméket, hogy annak kockázatairól nem kaptak elég egyértelmű tájékoztatást. Végül 165 ezren kaptak összesen másfél milliárd eurós kártérítést. Igen ám, de úgynevezett kollektív jogorvoslat csak tizenhárom EU-tagállamban létezik (egyetlen közép-európai ország sincs köztük), és ott is ritkán alkalmazzák. Márpedig a piacok bővülésével mind több fogyasztó jogait sértheti egy-egy kereskedő vagy szolgáltató, ráadásul gyakran országhatárokon átnyúlva. *(Népszabadság 8.o.)*

Az egyoldalú hitelszerződések alkonya

A gazdasági válság okozta bizonytalanságot is kihasználva számos pénzintézet egyoldalúan módosítja a hitelszerződéseket, kihasználva az ügyfelek kiszolgáltatottságát. Ezen az áldatlan helyzeten kíván változtatni az a december végén a parlamentnek benyújtott törvényjavaslat, amely szerint a pénzügyi intézmények a jövőben nem módosíthatnak tetszés szerint a lakossági kölcsönszerződéseken és a fogyasztókkal kötött pénzügyi lízingszerződéseken. Elfogadhatatlan az a gyakorlat, hogy a módosítások csak a bankokban elhelyezett hirdeteményeken olvashatók - mondta Binder István, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének szóvivője. A törvényjavaslat szerint legalább 60 nappal korábban kell - a kamatváltoztatások kivételével - hirdeteményben közzétenni a módosulásokat. *(január 17. Népszava 5.o.)*

Újabb válság a hazai tejpiacon

Exporttámogatással és termékfelvásárlással igyekeznek segíteni a tejtermelőket az Európai Bizottság az alacsony világgpiaci árak miatt - jelentette be Mariann Fischer Boel uniós agrárbiztos. A tervek szerint Brüsszel e héttől vezetné be újra a 2007 óta felfüggesztett exporttámogatást a vajra, a sajtra és a tejporra. Itthon a korábbi éves felvásárlási szerződések időtartama a nagyobb gazdaságoknál is egy-három hónapra csökkent, az átvételi árak pedig - szemben a tavaly ilyenkor 100 forintot meghaladó literenkénti összeggel - 60-67 forintra estek. A tüntetni is kész gazdálkodóknak literenként legalább 15 forint veszteségük keletkezik a tejeladásokon. *(Világgazdaság 1+8.o.)*

Sárga csekkes automaták

A Magyar Posta Zrt. megkezdte egy áruházlánccal a tárgyalást a sárga csekkek feladására kifejlesztett automaták telepítéséről. A postahivatalokban is elhelyeznek ilyen berendezéseket, közölte a társaság szóvivője. Tomecskó Tamás elmondta: az éjjel-nappal működő automaták elterjesztésével csökkenhet a sorban állás. A posta a második fél évben telepíti az első tíz berendezést. *(Népszabadság 13.o.)*

Három láncra csapott le a GVH

Három kiskereskedelmi láncot marasztalt el a Gazdasági Versenyhivatal és összesen 14 millió forint büntetést szabott ki rájuk. A legtöbbet a Tesco kapta, mert a hivatali vizsgálat szerint egy tavaly év eleji akciós újságban megjelent információ alkalmas volt a fogyasztók megtévesztésére. A Tesco lényegében a kis összegű elmarasztalások között slágernek számító büntetést kapott, az nem tetszett a hivatalnak, hogy a hirdetési újságban megjelöltekkel ellentétben az akciós termékek közül nem volt mindegyik elérhető a láncban, illetve nem mindegyiknél stimmelt az árkedvezmény. A brit láncot 10 millió forintra marasztalta el a hivatal. A Cora áruházakat működtető Magyar Hipermarket Kft. 3 milliós bírságot kapott, mert a versenyhivatal szerint a cég nem tartotta be maradéktalanul a korábbi kötelezettségvállalását az akciós kerékpárokra vonatkozó jótállás ügyében. A Spar egymillió forint bírságot kapott, mert néhány akciós terméket nem tudott kínálni a boltjában, noha bebizonyosodott, hogy egyes esetekben ez a beszállító hibájából alakult így. (január 20. *Napi Gazdaság 8.o., Áruházlánccokat kaszált el a GVH Világgazdaság 2.o., Multikat büntetett a GVH Magyar Hírlap 6.o., Megint félrevezették a fogyasztókat Magyar Nemzet 11.o., Tízmilliós büntetés a Tescónak Népszava 5.o.)*

Mínuszok a Magyar PC-piacon

Az év végi hajrá sem segített, hosszú évek óta először fordult mínuszba a hazai PC-piac. Tavaly az utolsó negyedévben Magyarországon 35 százalékkal kevesebb asztali számítógépet adtak el, de még az utóbbi öt-hat évben dinamikusan növekvő noteszgéppiac is 8 százalékkal szűkült. Elmaradtak az állami megrendelések, a cégek is a szokottnál kevesebbet költöttek az év végén, de a noteszgéppiacot hajtó lakossági vásárlások is kisebbek lettek a vártnál. Erőteljesen nőttek ugyanakkor a netbookeladások.

Sági Gyöngyi

Hosszú évek óta először fordult mínuszba Magyarországon a személyi számítógépek értékesítése. A múlt év utolsó negyedében az asztali PC-k piaca az előzetes számok szerint nem kevesebb, mint 35 százalékkal esett vissza, de még az utóbbi öt-hat évben dinamikusan növekvő noteszgéppiac is 8 százalékkal maradt el az egy évvel korábbi mutatóktól - válaszolta lapunk

megkeresésére Fauszt Gábor, az IDC piackutató szakági elemzője. A visszaesés többféle okkal is magyarázható, egyfelől a központi közbeszerzést megkönnyítő szerződés csak decembertől tette lehetővé a szállítást, de nem könnyítettek a hazai és a nemzetközi márkagyártók helyzetén a céges megrendelők sem, mivel az utolsó negyedévben vélhetően a válság hatására visszafogták ilyen irányú beruházásaikat. (Ezt a termékcsoportot elsősorban üzleti felhasználók vásárolják.) Nem voltak bőkezűbbek az egyéni vásárlók sem, akik ma már a hazai noteszgéppiac fő hajtóerejének számítanak, ezért következhetett be ebben a szegmensben is a visszaesés. Itt ugyanakkor jelentős piaci áttrendeződés is megfigyelhető volt a vezető szállítók között, a Fujitsu Siemens jelentősen veszített részesedéséből, ez azonban azzal is magyarázható, hogy a cég változtatott eddigi márkastratégiáján, az olcsóbb kategóriákból egyre inkább a drágább gépek irányába kíván váltani - húzta alá az elemző. A negyedév nyertese egyértelműen a HP, amely mind az asztali gép kategóriában, mind a noteszgéppiacon növekedni tudott, az előbbiben az egy évvel korábbihoz képest 9, az utóbbiban 50 százalékot javított. A notebookpiacon a cég első lakossági terméke, a Pavilion járult hozzá a forgalom jelentős növekedéséhez. Éves szinten még a teljes magyarországi PC-piac is bővülni tudott, 2007-hez képest 8,2 százalékkal több, mintegy 195 ezer új gép talált gazdára, ebből 133 ezer volt a hordozható készülék. Ez utóbbiból ugyancsak nőtt még vagy 23 százalékkal az eladás. A noteszgéppiac fő szállítói közé tartozott 2008-ban a HP, az Acer, az Asus, a Fujitsu-Siemens és a Toshiba. Az asztali gépek értékesítése ugyanakkor éves szinten is mínuszban maradt, az eladott mennyiség 15 százalékkal volt kevesebb az egy évvel korábinál. Az asztali PC-k magyarországi piacát meghatározó öt legnagyobb gyártó a HP, az Albacomp, a Fujitsu Siemens, a Dell és a DTK. Tavaly jelent meg a PC-k között egy új kategória, a netbook. A kisméretű, kimondottan levelezésre és internetezésre szánt készülékek piaca még erőteljesen felmenő ágban van, ma már a teljes notebookpiac 15 százalékát képviseli Magyarországon. A múlt év utolsó negyedében 20 ezer darab talált itthon belőle gazdára, fő szállítója az Asus, az Acer és az MSI. A héten jelentette meg globális PC-piaci felmérését is az IDC, ez hasonló tendenciákat mutat, mint nálunk. A világgazdasági fejlemények hatására az utóbbi öt év átlagosan 15 százalékos negyedévenkénti növekedését 0,4 százalékos visszaesés váltotta fel a múlt év utolsó negyedében. A hordozható gépek piacán is rendet vágott a válság, az év első három negyedében tapasztalt 40 százalékos növekedés az utolsó negyedévre 20 százalékra mérséklődött. Az év egészét tekintve összességében ugyanakkor még mintegy 10,5 százalékot nőtt a világ PC-piaca. Európa viszonylag jól tartotta magát, itt nem következett be visszaesés, igaz, a növekedés mértéke egy számjegyre mérséklődött. A fő hajtóerő itt is a noteszgép, jót tett a piacnak a karácsonyi roham és a netbookokkal is kampányoló távközlési cégek év végi hajrája.

(Világgazdaság, 2009. január 21., szerda, 1+7. oldal)

SMS botrány

Újabb vizsgálatot indíthat a Gazdasági Versenyhivatal a TV2 ellen. A csatorna szilveszterkor elég komoly baklövést követett el, s ennek következtében több néző pénztárcáját is megkárosította. A TV2 ugyanis nem hívta fel a figyelmet arra, hogy a Popdaráló című műsora ismétlés, így az abban meghirdetett játék sem valós. Az elküldött SMS-ek így annak ellenére nem voltak érvényesek, hogy a rendszer fogadta őket. A műsorba több száz SMS érkezett, egyenként bruttó 240 forintért. A hibáért a TV2 a nézők szíves elnézését kéri, és várja minden olyan telefonáló jelentkezését, aki szavazatait elküldte a Popdaráló című szilveszteri műsor alatt. Aki igazolja, hogy szavazott, annak visszafizetik az SMS árát - jelentette ki Magyar Rita, a TV2 szóvivője. Többen bejelentést tettek a GVH-nál, amely akár komoly pénzbüntetésre ítélheti a TV2-t. Még nem született döntés, ahogy lesz, tájékoztatjuk az érdeklődőket - jelentette ki Mihálovits András, a GVH sajtószóvivője. (január 22. *Blikk* 1+12.o.)

Vágóhídra hajtják a marhákat, nem lesz magyar tej

Levágatja több mint kétezer-kétszáz tejelő szarvasmarhából álló állományát a Törökszentmiklósi Mezőgazdasági Zrt., mert képtelen kigazdálkodni a nyereséget. Hamarosan érvényesülhet a dominóelv, a kicsik után a nagy mezőgazdasági nagyüzemek is bedőlhetnek, s megszűnhet a hazai tejtermelés. A társaság már megkezdte az állatok levágását: eddig ötven szarvasmarhát vittek vágóhídra. Tavaly ilyenkor még 105 forintot fizetett a termelőknek egy liter tejért a tejipar, most mindössze 48 forintot. Ezzel literenként legkevesebb 24 forintos veszteséget szenvednek el, mert jelenleg 72 forint a tej önköltségi előállítási ára. A törökszentmiklósi részvénytársaság vezetője szerint nagy valószínűséggel kartellbe tömörültek a tejfeldolgozók, de a versenyhivatalnak ez eddig nem tűnt fel. A bevásárlóközpontok és a tejfeldolgozók ma már azt tesznek, amit akarnak Magyarországon: a 48 forintért vásárolt tejet 115 forintért adják tovább a kereskedelemnek, amely aztán horribilis összegeket kér a vásárlóktól - mondta Németh Attila. (*Magyar Hírlap 7.o.*)

Kartellezők a GVH előtt

Megtévesztette-e a fogyasztót a L'Oréal? Kartellezett-e ismét a Strabag, az Egút? Mindkét ügyben a közeljövőben dönt a Gazdasági Versenyhivatal versenytanácsa. A szépségipar vezető cége hirdetései kelte fel a versenyhatóság figyelmét, amely számos arcápolási és egyéb terméket vett górcső alá a különböző vevősalogató állítások kapcsán. Tavaly - bár a kartellcsoport számos alkalommal mozgósította erőit - egyetlen kartellügyben sem született szankcionáló versenyhivatali határozat. Azóta lassan „beérnek” a gyanúba fogott esetek, közülük is elsősorban a legrégebbiek. Az eljárások időtartama ugyanis 180 nap, ez két alkalommal meghosszabbítható. Ilyen a Heves megyei útépítőkartellel kapcsolatos vizsgálat is, amely 2006 őszén a Strabagnál, az Egútnál és a HE-DO Kft.-nél tartott előzetes értesítés nélküli helyszíni szemlével indult. A gyanú szerint a három építőipari vállalkozás a megyei út- és hídépítések, felújításokra kiírt közbeszerzési pályázatokon játszott össze. A pékek ügye februárban kerül a versenytanács elé. Ebben 2007 őszén a Magyar Pékszövetséget és pékségek sorát vonták eljárás alá a hivatal. A szakemberek rendelkezésére álló adatok alapján az érintettek a kenyér és a péksütemény átadási árára vonatkozóan osztottak meg információkat. Tavasszal határozhat a versenytanács arról, összejátszottak-e a taxisok a fuvarozási közbeszerzési pályázatokon, és arról is, történt-e visszaélés a fővárosi hőközpontok felújítására kiírt tenderekkel kapcsolatban. Sok kartellgyanús eset még a vizsgálati szakaszban van. (január 23. *Világgazdaság 2.o.*)